

NOTA SOBRE ELS TREBALLS DE RESTAURACIÓ DE LA PORTA DE MIGJORN DE L'OPPIDUM IBÈRIC DE BURRIAC (CABRERA DE MAR).

Enguany, al poblat ibèric de Burriac, en el sector de la porta del costat de Migjorn, que havia estat trobada arran dels treballs arqueològics de l'any 1984, realitzats dins el pla de Solidaritat contra l'Atur endegat pel Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya, s'hi ha actuat novament portant a terme la neteja i l'excavació del subsòl de l'àrea de l'enllosat i accés exterior (la direcció dels esmentats treballs ha estat a cura de Joan Banús i Carles Martí).

Un dels problemes que hi ha plantejats en les actuacions arqueològiques és el relatiu a la conservació de les restes, una vegada els vestigis arqueològics han sortit a la llum.

Davant el fet de l'excavació vista es poden plantejar tres alternatives:

- 1a. La conservació de les restes tal com surten, sense cap mena d'actuació restauradora.
- 2a. Documentar les restes trobades i tornar-les novament a enterrar.
- 3a. La restauració i consolidació de les restes per tal de garantir-ne llur preservació, i que a la vegada aquestes puguin ser visitades sense córrer perill de degradació.

La primera alternativa, la de no realitzar cap mena d'actuació restauradora, suposa un risc excessiu pel jaciment que, normalment, acaba deteriorant-se amb el pas del temps, víctima de l'activitat humana, el vandalisme i els agents atmosfèrics. Aquesta alternativa, a la vegada, indica una greu manca de sensibilitat per part de l'arqueòleg que ha realitzat l'actuació, que acaba deixant abandonats els vestigis a la seva sort.

La segona alternativa, la d'enterrar novament les restes, tal vegada és la més pràctica, però en jaciments visitables, o en vies de ser visitables, fa que els treballs arqueològics passin desapercibuts i el públic, que a la vegada és el destinatari, pot quedar, en certa manera, decebut.

La tercera alternativa, la de restaurar, quan hi ha possibilitats, és la que ofereix un resultat més satisfactori en tots els ordres.

Per tant, a Burriac, davant les bones perspectives que oferia el conjunt exhumat, es decidí procedir a la seva restauració.

Un cop finalitzada la tasca d'excavació en primer lloc, es procedí a la refo-
namentació i col.locació de les pedres que componien el marxapeus del portal.

A continuació es procedí a la selecció de les pedres trobades i a la recol.locació de tot l'enllosat de l'entrada, que a la vegada era l'inici d'un dels carrers del poblat ibèric. Un dels problemes que es presentà en aquesta fase fou el de les dues pedres laterals on hi havia les pollegueres de les portes, ja que la pedra granítica d'elles s'estava descomponent i s'opta per la solució de tapar-les amb terra.

Posteriorment, fou arranjat i consolidat el brancal nord de la porta, al qual es restituf un carreu que, per les seves dimensions, possiblement tenia aquella ubicació.

Seguidament, es procedí a actuar en el pany de muralla més ben conservat, amb la seva restauració, consolidació i arranjamnt; per al final deixàrem la feina més feixuga, consistent en la refecció del pany de la muralla destruït, gairebé, en una extensió de sis metres. Amb l'excavació arqueològica s'havia posat de manifest la línia de fonamentació, retallada en la roca natural o sauló, que ens indicava sense cap mena de dubtes el seu traçat. La destrucció d'aquest pany havia estat causada per un xaragall d'aigua i un garrofer que, amb la pressió de les arrels, havia anat desplaçant del seu lloc les grans pedres del mur que estaven escampades al davant.

Sens dubte, moure els grans blocs de pedra i recol.locar-los al seu lloc d'origen va ser la feina més difícil. Primerament, instal.làrem un gran trípede fet amb bigues de ferro al qual ancoràrem un ternal per a gran tonatge. A partir d'aquí, iniciàrem el lent i difícil moviment dels blocs de pedra que restituf-rem al seu emplaçament, primer els que formaven el fonament i després els que anaven a la part vista. Finalment, per tal d'assegurar-los convenientment, en la part interior del mur, amagat de la cara vista, realitzàrem un encofrat de formigó i la recanalització del xaragall, de manera que no tornés a afectar la muralla.

L'última part del treball consistí en la neteja i condicionament del lloc, creant una petita esplanada davant el portal, i plantació d'un xiprer en l'extrem de llevant de la muralla restaurada.

Amb aquesta restauració ha quedat condicionat per a la visita una bona part del sector de la porta sud del poblat ibèric, a la vegada que ha quedat preservada del seu deteriorament i destrucció.

Esperem que aquesta iniciativa restauradora no quedi com un fet aïllat i serveixi d'exemple a seguir per a futurs treballs de restauració arqueològica, no

sols d'aquest jaciment, sinó també d'altres, no menys importants, que es conserven a la nostra comarca.

Per acabar, volem fer constar el nostre agraïment als companys que han col·laborat en els treballs, Sr. Antoni Daniel Lou, Pere Salazar i Joan Francesc Clariana. També a l'empresa Marisma, que desinteressadament ens ha deixat la maquinària per moure els grans blocs de pedra, i al Museu Comarcal del Maresme, que ha subvencionat la matèria primera.

Rafel Esteban, Josep Garrido, Jaume Turà i Joan Turà

Vista del portal i muralla restaurada, des del costat de llevant.
(Foto: J.F. Clariana)

Vista del pany de muralla (Foto: J.F. Clariana)

Vista de l'enllosat del portal una vegada restituit al seu lloc.
(Foto: J.F. Clariana)